

VASTUULLISEN TALLITOIMINNAN KEHITTÄMISTYÖKIRJA

Työkirja on kehitetty osana Vastuulliset ja kestävät hevosenpidon mallit-hanketta vuosina 2024-2026. Hanke on EU:n osarahoittama.

VASTUULLISEN TALLITOIMINNAN KEHITTÄMISTYÖKIRJA

Työkalut tallitoiminnan vastuullisuuden arviointiin
ja suunnitelmalliseen kehittämiseen:

1. **Arvioi tallisi vastuullisuuden nykytila**
2. **Kiteytä tallin vahvuudet ja kehittämistavoitteet**
3. **Suunnittele konkreettiset kehittämistoimenpiteet**
4. **Viesti vastuullisuudesta selkeästi ja uskottavasti**
5. **Pohdi arvoja ja tulevaisuudennäkymiä**

Hyödynnä **Vastuullinen hevosenpito -tietopankkia**, josta
löydät tietoa ja hyviä käytänteitä kehittämiseen:

laari.info/vastuullinen-hevosenpito

*Osoita puhelimen
kameralla QR-koodia!*

Aloita tästä ja arvioi tallisi vastuullisuuden nykytila tässä työkirjassa tai sähköisellä arviointityökalulla

Missä asioissa menee jo hyvin? Mitkä asiat kaipaavat kehittämistä?

Tämän työkalun avulla tunnistat vahvuudet ja keskeiset kehittämistavoitteet.
Arviointi auttaa tekemään vastuullisuudesta konkreettista ja ohjaa kehittämistä
käytännössä. Huomioithan, että vastuullisuudella tarkoitetaan lakien ja asetusten
ylittävää toimintaa

Kartoitus on jaettu kolmeen osa-alueeseen: **sosiaalinen**-, **ympäristö**- ja
taloudellinen vastuullisuus. Vastaa väittämiin valitsemalla sopivin vaihtoehto:

**Sähköiseen vastuullisuuden
arviointityökaluun:**

[https://link.webropol.com/s/vastuullisuuden-
arviointityokalu](https://link.webropol.com/s/vastuullisuuden-arviointityokalu)

*Osoita puhelimen
kameralla QR-koodia!*

1. ARVIOI TALLISI VASTUULLISUUDEN NYKYTILA

SOSIAALINEN VASTUULLISUUS

TYÖHYVINVOINTI	Kunnossa	Toteutuu osittain	Ei toteudu	Ei kosketa talliani
Yrittäjän ja työntekijöiden työvuorot ja lomat on suunniteltu niin, että ne tukevat palautumista. Pidetään työaikakirjapitoa.				
Yritys tarjoaa lakisääteiset työterveyspalvelut. Lisäksi yritys tarjoaa työntekijöilleen muita hyvinvointia tukevia etuja, esim. lainsäädännön minimin ylittäviä työterveyspalveluita, yhteisöllistä toimintaa tms.				
Yrityksessä kerätään palautetta henkilöstöltä ja edistetään myönteistä vuorovaikutusta työyhteisössä.				
Yrityksessä hyödynnetään fyysistä työtä ja psyykkistä kuormitusta keventäviä/helpottavia toimintatapoja.				

TURVALLISUUS	Kunnossa	Toteutuu osittain	Ei toteudu	Ei kosketa talliani
Tallilla työskentelee ammattitaitoinen ja koulutettu henkilöstö ja ammattitaitoa päivitetään tarvittaessa.				
Työturvallisuusohjeet ovat selkeät ja ne käydään säännöllisesti läpi kaikkien työntekijöiden ja työssäoppijoiden kanssa.				
Asiakasturvallisuuteen on panostettu selkeillä pelisäännöillä ja opastuksella (toiminta hätätilanteissa, tilojen käyttöohjeet, kirjalliset sopimukset).				
Tallilla on laadittu turvallisuusasiakirjoja (turvallisuussuunnitelma, pelastussuunnitelma) ja niitä päivitetään tarvittaessa. Kaikki työntekijät ja hevosten omistajat on perehdytetty asiakirjojen sisältöön. Asiakaspalveluja tarjoavissa yrityksissä hyödynnetään Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesin ohjeistuksia aiheesta.				
Tallilla on laadittu varautumissuunnitelma ja sitä päivitetään tarvittaessa.				
Hevosten käsittelystä on laadittu ohjeet ja niitä noudatetaan yhtenäisesti.				
Tallille on laadittu perehdytysuunnitelma, jonka avulla uudet työntekijät ja työssäoppijat perehdytetään työhön.				
Tallilla työskentelevän henkilökunnan ensiaputaidot ovat riittävällä tasolla.				

SOSIAALINEN VASTUULLISUUS

TASA-ARVO JA VASTUULLINEN VIESTINTÄ	Kunnossa	Toteutuu osittain	Ei toteudu	Ei kosketa talliani
Kaikkia työntekijöitä, asiakkaita ja yhteistyökumppaneita kohdellaan tasavertaisesti ja syrjimättä.				
Asiakaspalautetta kerätään säännöllisesti ja siihen reagoidaan tarvittaessa kehittämistoimenpiteillä.				
Yrityksellä on sisäinen viestintäkanava (esim. ilmoitustaulu, pikaviestiryhmä) sekä verkkosivut tai sosiaalisen median kanava, joissa viestitään ajantasaista ja paikkansa pitävää tietoa.				
Tallilla on sovittu työntekijöiden ja asiakkaiden kanssa, mitä ja millä tavoin sosiaalisen median kanavissa voidaan julkaista.				
Talliyhteisössä on sovittu yhteiset toimintaperiaatteet ja tallilla puututaan kiusaamiseen.				

HEVOSEN HYVINVOINTI	Kunnossa	Toteutuu osittain	Ei toteudu	Ei kosketa talliani
Talli kuuluu johonkin järjestelmään, joka sisältää tallikäynnin ja jossa on mukana hyvinvointiin liittyviä arviointikohtia (esim. SRL:n jäsentalli tai Hippoksen Hyvä talli).				
Tallilla käytetään säännöllisesti tieteelliseen tutkimukseen perustuvaa hyvinvointimittaristoa hevosten hyvinvoinnin omavalvontaan.				
Tallilla on jatkuva terveydenhuoltoyhteistyö ammattilaisten (esim. eläinlääkäri, kengittäjä) kanssa, aikataulutettu suunnitelma sisältää mm. loistorjuntaohjelman ja varautumisen tarttuvien eläintautien varalle.				
Hevosen pitopaikan olosuhteet mahdollistavat niiden turvallisen kosketusyhteyden ja seurustelun toisten hevosten kanssa.				
Hevosten karsinassa pitoaika ei ylitä 14 tuntia vuorokaudessa.				
Tarhat kannustavat hevosia omaehtoiseen liikkumiseen kaikissa askellajeissa, esim. heinä- ja vesipisteet ovat sijoitettu eri puolille tarhaa.				
Karkearehuista on analyysit ja hevosten ruokinta suunnitellaan analyysitulosten perusteella yksilöllisesti ja tarpeen mukaisesti.				
Ruokinta on järjestetty siten, että hevonen ei ole ilman pureskeltavaa kuten heinää, olkea tai oksia yhtäjaksoisesti yli neljää tuntia.				
Hevosen elinympäristö tarjoaa virikkeitä.				

SOSIAALINEN VASTUULLISUUS

HEVOSEN HYVINVOINTI	Kunnossa	Toteutuu osittain	Ei toteudu	Ei kosketa talliani
Hevosilla käytetään sopivia ja turvallisia varusteita. Huolehditaan, että hevosella käytössä olevat varusteet eivät aiheuta sille epämukavuutta, kipua tai vammoja.				
Hevosten suun etuosa (kuolainalue) tarkastetaan säännöllisesti hevosilla, joilla käytetään kuolaimia. Jos havaitaan kuolainalueen vaurio, ryhdytään toimenpiteisiin uusien vammojen ennaltaehkäisemiseksi.				
Hevoset eivät suhtaudu aggressiivisesti tai pelokkaasti ihmisiin. Mikäli tällaista käytöstä esiintyy, syyt pyritään löytämään ja tilanteet ratkaisemaan hevosen hyvinvoinnin turvaavalla tavalla.				
Hevosurheilualueiden turvallisuudesta, esim. pohjien hoidosta, valaistuksesta ja aitaamisesta huolehditaan tarpeen mukaan.				
Hevosten käyttö ja liikutus on suunniteltu ja toteutettu pitkäjänteisesti ja kestävästi. Hevoset soveltuvat käyttötarkoituksiinsa.				
Hevosille tarjotaan mahdollisuus laiduntamiseen kesäisin.				

YHTEISKUNNALLINEN VASTUU JA VERKOSTOITUMINEN	Kunnossa	Toteutuu osittain	Ei toteudu	Ei kosketa talliani
Talli on rekisteröitynyt Ruokaviraston Eläinpitäjärekisteriin.				
Ammattimaisesta hevosenpidosta on tehty ilmoitus toiminnasta Ruokavirastoon.				
Yritys tekee yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa, esim. yhdistykset, organisaatiot, kunta tai kaupunki, eri alojen yrittäjät.				
Tallilla tehdään toimia, joilla lisätään tallin ja hevosalan positiivista näkyvyyttä, esim. "avoimet ovet", kampanjat ja tapahtumat.				
Tallin toiminnassa otetaan huomioon lähialueen ihmiset ja yhteisten alueiden käyttäjät.				

YMPÄRISTÖVASTUULLISUUS

ILMASTOPÄÄSTÖJEN VÄHENTÄMINEN JA ENERGIATEHOKKUUS	Kunnossa	Toteutuu osittain	Ei toteudu	Ei kosketa talliani
Tallin lämmitys ja sähkönkulutus on säädetty energiatehokkaiksi.				
Talli hyödyntää uusiutuvaa energiaa (esim. hake, aurinkopaneelit, maalämpö, lämmöntalteenottojärjestelmä).				
Tallilla seurataan veden kulutusta ja kehitetään keinoja sen säästämiseen (esim. sadevettä hyödynnetään hevosten pesuun).				
Hevosten kuljettamisessa hyödynnetään yhteiskuljetuksia ja suositaan vähäpäästöisiä ajoneuvoja.				
Laitumien hoidossa edistetään hiilensidontaa (huolehditaan maaperän ja nurmen kasvukunnosta sekä viljelykierrosta). Peltolohkoilla pyritään talviaikaiseen kasvipeitteisyyteen.				
Heinähävikin minimointiin on kehitetty ratkaisuja (heinän annostelu automaatin avulla, heinähäkit, -verkot, heinäruokinta-alustat, paalin pilaantumisen/lämpenemisen välttäminen).				
Kuivikehävikin minimointiin on kehitetty käytäntöjä (kuivikkeen säilytys/varastointi kuivana, käyttökelpoista kuiviketta ei hukata siivoamisen yhteydessä, kumimatot kuivikkeen alla).				

LANNAN KÄSITTELY JA VESIENSUOJELU	Kunnossa	Toteutuu osittain	Ei toteudu	Ei kosketa talliani
Lannan varastointi on järjestetty ympäristölainsäädännön (nitraatti- ja fosforiasetusten) mukaisesti. Valumavesien hallinnalla estetään ravinteiden pääsy vesistöihin ja valtaojiin. 1. Lantavarasto on tiivispohjainen (esim. betoni, asfaltti) 2. Lantavarasto on katettu (katto, suojapeite) 3. Lantala on riittävän tilava suhteessa syntyvän lannan määrään.				
Lanta hyödynnetään esim. levittämällä tai kierrättämällä (kirjallinen lannanluovutus sopimus viljelijän kanssa, viljelymaiden lannoitus, kuivikkeena hygienisoinnin jälkeen).				
Lantala, tarhat ja laitumet on suunniteltu siten, että minimoidaan eroosiota ja vesistökuormitusta. Erityisesti, jos lantala, tarhat tai laitumet ovat alle 300 m vesistöä, suositaan ojitusta, kasvipeitteisyyttä, etäisyyttä tai suojakaistoja. Myös puhdistamot, suodattimet, laskeutusaltaat ja kosteikot ovat vaihtoehtoja.				
Lannat kerätään hevosten tarhoista säännöllisesti valumien ennaltaehkäisemiseksi ja välttämiseksi.				

YMPÄRISTÖVASTUULLISUUS

LANNAN KÄSITTELY JA VESIENSUOJELU	Kunnossa	Toteutuu osittain	Ei toteudu	Ei kosketa talliani
Viljellyt laitumet uudistetaan säännöllisesti esim. 3–5 v. välein ja niitä hoidetaan tarpeen mukaan (maanäytteisiin perustuva kalkitus ja lannoitus, puhdistusniitot).				
Hevosia laidunnetaan lohkoissa ja sopivalla laidunpaineella kunkin kesän nurmen kasvukyky huomioiden (esim. viljeltyä hoidettua laidunta min. 0,5--1 ha / hevonen).				
Rantalaitumilla estetään hevosten pääsy suoraan vesistöön ravinnevalumien ehkäisemiseksi, esim. rannat rajataan aitaamalla pois laidunalueesta.				

JÄTEHUOLTO JA KIERTOTALOUS	Kunnossa	Toteutuu osittain	Ei toteudu	Ei kosketa talliani
Tallin jätteet (rehusäkit, paalimuovit, lääkkeet, kengitysätteet) lajitellaan ja kierrätetään asianmukaisesti.				
Tallilla on laadittu kierrätysohjeet ja niitä noudatetaan.				
Hevosten varusteiden hankinnassa suositaan laadukkaita ja pitkäikäisiä tuotteita, rikkiäiset pyritään korjaamaan ja tarpeettomat kierrätetään.				
Tallilla käytettävät pesu- ja desinfiointiaineet ovat ympäristöystävällisiä ja biohajoavia.				

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN TUKEMINEN	Kunnossa	Toteutuu osittain	Ei toteudu	Ei kosketa talliani
Talliympäristössä tehdään luonnon monimuotoisuutta edistäviä tekoja (perustetaan pölyttäjäkaistoja, jätetään pientareita luonnontilaisiksi, vältetään turhaa kasvinsuojeluaineiden käyttöä).				
Perinnelaitumia hoidetaan (metsälaidun, laidunmetsä, hakamaa, rantaniitty; perinnebiotoopit) laiduntamalla, jolloin ne pysyvät avoimina ja tarjoavat elinympäristön alueelle tyypilliselle eliöstölle.				

TALOUELLINEN VASTUULLISUUS

KANNATTAVUUS JA TALOUDEN HALLINTA	Kunnossa	Toteutuu osittain	Ei toteudu	Ei kosketa talliani
Yrityksen kannattavuus on laskettu ja yrityksellä on selkeä taloussuunnitelma tuleville vuosille.				
Yrityksessä seurataan aktiivisesti kulurakennetta ja tehdään tarvittavia muutoksia kannattavuuden parantamiseksi.				
Palveluiden ja hevostoiminnan hinnoittelu perustuu realistisiin kustannuksiin ja kilpailukykyyn.				
Yritystoiminta ei edellytä jatkuvaa velkaantumista tai ulkopuolista tukea jatkuakseen.				

RISKIENHALLINTA JA VARAUTUMINEN	Kunnossa	Toteutuu osittain	Ei toteudu	Ei kosketa talliani
Yritys on kartoittanut toimintansa keskeiset riskit ja käynyt läpi toimet suunnitelmaksi riskienhallintaan.				
Yrityksen kriittiset taidot ja tiedot ovat useamman kuin yhden ihmisen hallussa.				
Yrityksellä on varautumissuunnitelma erilaisiin taloudellisiin riskeihin, kuten korkojen nousuun tai asiakkaiden maksuhäiriöihin.				
Vakuutukset ja muut suojauskeinot on kartoitettu ja ne kattavat toiminnan keskeiset riskit.				

INVESTOINNIT JA RESURSSIEN HALLINTA	Kunnossa	Toteutuu osittain	Ei toteudu	Ei kosketa talliani
Yrityksessä on laadittu kehitys- ja investointisuunnitelma, jota päivitetään tarvittaessa.				
Investoinneissa ja hankinnoissa huomioidaan kestävyysnäkökulmat (taloudellinen, sosiaalinen, kulttuurinen ja ympäristövastuu). Yritys suosii paikallisia kestäviä tuotteita ja vastuullisia palveluja hankinnoissaan.				
Tarvittaessa yritys hyödyntää julkisia tukimuotoja ja osarahoitusvaihtoehtoja, kuten neuvonta-, yritysryhmä-, maatalous- tai investointitukia (esim. Leader, Elinvoimakeskus, Neuvo, rakennerahastot).				

TALOUELLINEN VASTUULLISUUS

VASTUULLINEN LIIKETOIMINTA	Kunnossa	Toteutuu osittain	Ei toteudu	Ei kosketa talliani
Yritys tekee yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa esim. yhteishankintojen, vertaistuen tai palveluiden kehittämisen kautta.				
Harmaa talous ja pimeä työ on torjuttu yrityksen kaikissa toiminnoissa.				
Yrityksen toiminta on läpinäkyvää ja kirjanpito sekä verotusasiat hoidetaan asianmukaisesti.				
Palkkaus on oikeudenmukaista ja vähintään työehtosopimuksen mukaista.				
Työssäoppijat työskentelevät aina työntekijöiden ohjauksessa (eivät korvaa tallin työntekijöitä).				
Vastuullisuus on osa yrityksen strategiaa. Vastuullisuusohjelma on laadittu, sen toteutumista seurataan ja sitä päivitetään vähintään vuosittain.				

Kirjoita muistiin, mitä asioita oman tallitoiminnan tilanteesta jäi erityisesti mieleen:

Euroopan unionin osarahoittama

Elinvoimakeskus

SAVONIA

HEVOSTIETOKESKUS

NEUVONNAN JA KOULUTUKSEN KEHITTÄMISYKSIKKÖ

LUONNONVARAKESKUS

Hevosalan yrityksen ja tallitoiminnan vastuullisuuden arviointityökalu kehitettiin Vastuulliset ja kestävät hevosonpidon mallit -hankkeessa vuosina 2024–2026. Hanke ei vastaa mahdollisista muutoksista säädöksiin tai viranomaisohjeisiin, jotka voivat vaikuttaa arvioinnin oikeellisuuteen työkalun valmistumisen jälkeen.

2. KITEYTÄ TALLIN VAHVUUDET JA KEHITTÄMISTAVOITTEET

Tallisi nykytilan arvioinnin perusteella valitse tähän keskeisimmät vahvuudet ja kehittämistavoitteet. **Kirjaa ylös enintään kolme vahvuutta ja kolme kehittämistavoitetta yrityksesi.**

VAHVUUDET 1-3

Mitä meillä jo tehdään ihmisten, hevosten ja ympäristön hyväksi?

KEHITTÄMISTAVOITTEET 1-3

Nämä ajankohtaiset kehittämistavoitteet otamme työn alle:

Näitä vahvuuksia voit hyödyntää kohdassa 4. kun muotoilet vastuullisuusviestejä!

Näitä tavoitteita voit hyödyntää kohdassa 3. kun suunnittelet konkreettisia toimenpiteitä!

3. SUUNNITTELE KONKREETTISET KEHITTÄMISTOIMENPITEET

Kehittämistavoitteille on hyvä määritellä askelmerkit, jotta ne toteutuvat.

Valitse enintään 3 kehittämistavoitetta, joita lähdet edistämään.

	Kehittämistavoite 1	Kehittämistavoite 2	Kehittämistavoite 3
Kehittämistavoite Valitse tähän arviointityökalusta kohdista "Toteutuu osittain" tai "Ei toteudu"			
Mitä ja miten tehdään? Millä toimenpiteillä ja missä aikataulussa päästään tavoitteeseen? Muista välitavoitteet!			
Ketkä tekevät? Määritä vastuuhenkilöt.			
Mitä maksaa? Arvioi alustava budjetti.			
Arvioi onnistumista. Millaisia mahdollisia jatkotoimenpiteitä tarvitaan?			

4. VIESTI VASTUULLISUUDESTA SELKEÄSTI JA USKOTTAVASTI

Kun tallitoiminnan vahvuudet, kehittämistavoitteet ja toimenpiteet ovat selvillä, on aika viestiä niistä! Seuraavien ohjeiden avulla voit suunnitella viestintää yrityksen vahvuuksista ja kehittämiskohteista.

Kenelle viestimme? <i>Ketä haluamme tavoittaa?</i>	
Mistä haluamme kertoa? <i>Poimi vahvuuksia, kehittämistavoitteita ja toimenpiteitä, joita haluat nostaa esille.</i>	
Miten ja kuinka usein viestimme? <i>Onko viestinnän sävy humoristinen, asiapitoinen vai jotain muuta?</i>	
Mitä kautta viestimme? <i>Mitä kanavia käytämme tavoittaaksemme kohdeyleisömme: some, paikallislehti, tapahtumat?</i>	
Suunnittele tähän vastuullisuusviesti <i>esim. somepostaus</i>	

Mitä vastuullisuusviestit ovat?

- toiminnan vahvuuksiin perustuvia
- konkreettisia ja todennettavia
- asiakkaalle ja yhteistyökumppaneille ymmärrettäviä ja merkityksellisiä
- arjen tekemiseen nojaavia, ei korulauseita

Vinkkejä viestintään:

- Kuvia, videoita ja muuta sisältöä aidon arjen konkreettisista teoista ja niiden vaikutuksista.
- Ota viestintä osaksi arkea ja toteuta sitä säännöllisesti

5. POHDI ARVOJA JA TULEVAISUUDENNÄKYMİÄ

Arvot ja tulevaisuudennäkymät ohjaavat tallin toimintaa.

Voit pohtia seuraavien kysymysten kautta tallitoimintasi arvoja ja tulevaisuutta.

Mistä hyvä ja turvallinen talliarki meillä muodostuu?

(Pohdi ihmisten, hevosten ja ympäristön näkökulmista.)

Millaista ilmapiiriä

haluamme vaalia

talliyhteisössä? Miten

kohtaamme asiakkaat ja

muut tallilla kävijät?

Mistä emme suostu

tinkimään, vaikka olisi kiire

tai tulisi haastavia tilanteita?

Millaista tallin toiminta on

tulevaisuudessa? Millaisia

palveluja haluamme tarjota?

Mitä haluamme sanoa

tehneemme erityisen hyvin

viiden vuoden päästä?

SWOT-ANALYYSI

SWOT-analyysi auttaa hahmottamaan ne sisäiset ja ulkoiset tekijät, joilla on keskeinen merkitys tavoitteiden saavuttamisen kannalta

Vahvuudet Mitä osaat tai teet hyvin?	Heikkoudet Mitä pitäisi parantaa?
Mahdollisuudet Mitä kehitysmahdollisuuksia on?	Uhat Mitkä asiat voivat vaikeuttaa tavoitteiden saavuttamista?

MEIDÄN TALLIMME VASTUULLISUUS NÄKY Y NÄIN:

– vahvuuksina ja kehittämistavoitteina.

Vahvuuksiamme ovat:

Tavoitteenamme on kehittää:

Kehittämistavoitteille on tehty suunnitelma ja aikataulu.

Toimintaa tarkastellaan ja tavoitteita päivitetään

kk / vuoden välein.

Hyödynnä Vastuullinen hevosenpito -tietopankkia, josta

löydät tietoa ja hyviä käytänteitä kehittämiseen:

laari.info/vastuullinen-hevosenpito

Osoita puhelimen
kameralla QR-koodia!

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

SAVONIA

TTS

HEVOSTIETOKESKUS

NEUVONNAN JA KOULUTUKSEN KEHITTÄMISYKSIKKÖ

LUONNONVARAKESKUS

**Työkirja on kehitetty osana
Vastuulliset ja kestävät hevosentpidon mallit-hanketta
vuosina 2024-2026.**

Tämä työkirja perustuu kansainvälisesti tunnustettuun ESG (Environmental, Social, Governance) -viitekehykseen, joka jäsentää vastuullisuuden ympäristö-, sosiaalisen vastuun ja hyvän hallintotavan osa-alueisiin. ESG-periaatteita sovelletaan työkirjassa hevosalan erityispiirteisiin käytännönläheisesti.

Hankkeen tavoitteena on koota, kehittää ja jalkauttaa hevosentpidon ja työskentelyn hyviä käytänteitä. Hanke on EU:n osarahoittama.

Työryhmä: Marjo Kaivolahti-Koukkari, Marika Kuutti, Sirpa Korkiakoski, Kaisa Hyvönen, Krista Jauhiainen, Tea Elstob, Iina Hulkkonen, Heli Suomala, Anja Yli-Viikari, Sanna Mäki-Tuuri, Erja Mattila

Kansikuva: Moona Mäntyvaara / Hevoshäme

Taitto ja paino: Arctosmedia, 2026